

такому разі правове регулювання просто втрачатиме будь-який свій сенс), а у нормативному забезпеченні шляхів та засобів «зниження напруги», що виникає в суспільстві через збільшення «азору» між дійсним станом суспільних відносин та сформованими у їхньому середовищі уявленнями про належне їх упорядкування.

По-третє, стикаючись з проблематикою, пов'язаною з аргументацією щодо визнання правового характеру певної норми чи інституту, варто враховувати те, що така аргументація не може зводитись до посилання на нормативність чинного законодавства, оскільки стосовно будь-якої із складових останнього може бути поставлене питання стосовно її власної легітимацийної обґрунтованості. У ролі базових критеріальних вимірів при вирішенні таких питань доцільно розглядати ступінь сприяння юридичного закону досягненню загальної рівноваги, злагоди й добробуту в суспільстві, а також рівень забезпечуваного цим законом можливостей соціалізації індивіда, його вільного самовизначення та доступу до соціальних цінностей і благ. При цьому міра виправданості законодавства є пропорційною тому, наскільки воно здатне стимулювати поєднання росту зазначених показників якості життя із збільшенням охопленої таким ростом частки населення соціуму, відносини у якому регулюються даним законодавством.

По-четверте, оскільки динамічний характер правової реальності неможливо повноцінно «вписати» у статистику юридичних норм, то їхній зміст має передбачати певний диспозитивний діапазон суспільної самоорганізації, у тому числі й правотворчої.

Враховання відзначених моментів при розробці й обґрунтуванні правової нормативності істотно сприятиме її узгодженню як з деонтологією інтерактивно сформованих людських уявлень про належне, так і з онтологією динаміки суспільного буття.

ДО ПИТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МОДЕЛІ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Лукашенко А.А.,

старший викладач кафедри прикладної педагогіки та роботи з персоналом Національної академії внутрішніх справ

У світлі пропозиції нової Концепції реформування органів внутрішніх справ, розробленої МВС України про поступовий перехід на «правоохоронне (поліцейське) обслуговування громадян» і перетворення української міліції на цивілізовану поліцію правової європейської держави постає багато проблемних питань. Серед них – якість підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у вищих навчальних закладах МВС України, тому що відповідати за роботу з персоналом має перш за все керівник, якого і слід готувати до швидкоплинних змін у суспільстві новими інноваційними методами, засобами навчання. Відтак сьогодні якість роботи викладача-професіонала у вузі залежить від вміння доцільно обирати відповідну форму проведення навчального заняття, враховуючи його тему, мету та категорію осіб, що навчаються. Слід зазначити, що до цього питання завжди свідомо відносяться справжні фахівці своєї справи, які звертаються не тільки до наробленого роками педагогічного досвіду інших викладачів, а й до педагогічної науки.

Стосовно питання класифікації форм організації навчання є два погляди – традиційний та інноваційний, що знайшло відображення у наукових працях В. К. Дьяченко, І. Т. Огороднікова, М. М. Скаткіна, І. Я. Лернера, П. П. Підкасистого, І. Ф. Харламова, М. І. Махмутова, І. П. Підласого та ін. [1, с. 36-54]. Щодо форми

(лат. *forma* – зовнішній вигляд, оболонка) навчання, то вона ними здебільшого і пояснюється як оболонка внутрішньої сутності, логіки і змісту навчального процесу, де враховується кількість слухачів, час і місце навчання.

Узгодженість вимог МВС України до фахової підготовки персоналу повинна бути не тільки відома викладачу, а й професійно опрацьована напередодні занять, враховуючи спеціальність підготовки. Ці вимоги повинні бути скоординовані з існуючою системою стандартів вищої освіти України (далі – освітньо-кваліфікаційною характеристикою – ОКХ та освітньо-професійною програмою – ОПП).

Беручи до уваги новації та інновації сучасного процесу викладання, пропонуємо педагогічну модель форм організації навчання:

а) традиційні форми навчання, пов'язані з теоретичним освоенням навчального матеріалу – лекції, семінари, практичні, консультації тощо;

б) форми навчання у вигляді практичної підготовки управлінських кадрів – методи активного та інтерактивного навчання. До найбільш оптимальних форм занять можна віднести проблемно-ділові та рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, управлінську практику, імітаційні вправи, тренінги, проблемне навчання через професію на прикладі найбільш відомих концепцій управління (наприклад, авторитарна або ситуативна, демократична чи ліберальна концепції) [2, с.71-78], моделювання педагогічних принципів в роботі з персоналом [3, с.538-545], проведення різних видів навчань;

в) форми самостійної навчальної роботи як аудиторної, так і позааудиторної;

г) форми індивідуальних навчальних занять відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу;

д) форми педагогічного діагностування і контролю результатів навчально-пізнавальної діяльності;

е) форми педагогічної корекції [3, с.561-569].

Якісної реалізація такої моделі у навчально-виховному процесі полягає у раціональному поєднанні усіх вказаних форми суб'єкт-суб'єктної взаємодії між викладачем та слухачами.

Основою фахової підготовки працівників органів внутрішніх справ, у тому числі й управлінського персоналу є набуття знань, формування умінь та прищеплення навичок, які утворюють цілі, завдання та зміст навчання відповідно до принципів особистісно-орієнтованого навчання. Це стратегія педагогічної моделі, а її тактика – форми навчання та методи викладання, що врешті-решт дає підстави застосовувати відповідні педагогічні технології. Слід більше звертати увагу на інноваційні методи навчання. За своєю структурою вказані педагогічні технології повинні мати концептуальну основу навчання та виховання, мету, завдання та зміст, належну організацію навчального процесу, методи, форми навчальної діяльності суб'єктів і об'єктів педагогічного процесу. Відповідно маємо складену програму діяльності викладача з керування навчально-виховним процесом.

Обираючи та використовуючи форми навчання, викладач повинен пам'ятати, що він не є основним джерелом інформації. Першочергово це стосується лекцій. Краще було б обирати такі їх види, які давали можливість сучасним управлінцям вчитися методам та прийомам роботи з персоналом на прикладі лектора, або коли лектор вже вчить цьому на лекції безпосередньо. Більш вдалимими видами таких лекцій можуть бути проблемна, лекція прес-конференція, лекція-візуалізація, бінарна.

Таким чином, сьогодні в роботі вищої школи недостатньо використовувати виключно традиційні форми організації навчання. Необхідно орієнтуватися на слухачів, які вже мають фахову підготовку і хочуть бачити в особі викладача творчу особистість, яка має нові знання і волюде новими методами навчання, які враховують специфіку сучасної реформи органів

внутрішніх справ і безпосередньо сучасні ідеї педагогічної науки та суб'єктивний фактор в особистісно-орієнтованих технологіях навчання. Міра суб'єктивності самої інформації, яка споживається і діє в системі вищої освіти, постійні пошуки невинного креативу становлення професійно-педагогічного мислення дають можливість долати про найбільш вагомі педагогічні ідеї для подальших змін у сучасній вищій освіті і викладанні зокрема.

Список використаних джерел:

1. Дьяченко В. К. Новая дидактика. – М. : Народное образование, 2001. – 496с.
2. Розвиток міжнародного співробітництва в галузі освіти у контексті Болонського процесу: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Ялта (15-16 березня 2006 року). – Ялта: РВВ КГУ, 2006. – 244с.
3. Юридическая педагогика: Учебник для вузов, обучающихся по специальности – 21100 «Юриспруденция» [Беличева С.А., Белаева Л.И., Буданов А.В. и др.]; под ред проф. В.Я.Кикотя, проф. А.М.Столяренко. М.:ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2004. – 895с.

ДІАЛЕКТИЧНИЙ МЕТОД У СУЧАСНОМУ ПРАВОВИЗНАВСТВІ

Шевчук Р.М.,

старший викладач кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Узявши до рук майже кожен сучасний автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня з юридичних наук, у відповідному розділі можна побачити, що автор використовував у дослідженні діалектичний метод (нерідко замість нього фігурує метод матеріалістичної діалектики). Така ситуація вважалася б нормальною і навіть необхідною років п'ятдесят тому у СРСР, коли “агресивні лещата” партійної ідеології міцно тримали у руслі діалектичного матеріалізму, “слухняний струмок” вітчизняної суспільствознавчої думки. Що ж сьогодні примушує молодих дослідників звертатися до діалектики? Можливо це шана традиції, а можливо страх натрапити на осуд вишколених радянською системою освіти членів спецради. Та швидше за все те й інше, поєднане з відсутністю чітких уявлень про матеріалістичну діалектику як “єдино вірний науковий світогляд”, і, тим більше, про діалектику як метод спекулятивної філософії Г.Гегеля, і ще менш імовірно про діалектику як неповторне досягнення античної носеології.

З огляду на зазначене, вбачається необхідним хоча б у загальних рисах охарактеризувати генезис діалектики як методу пізнання, акцентувавши увагу на періодах розвитку філософської думки, у якій діалектика набула відносно завершеного вигляду, на підставі чого визначити межі її застосування, і ту її форму, яка може прислужитись у сучасних правових дослідженнях.

Відомо, що Сократ називав діалектикою метод визначення (формування) понять, що полягав у віднаходженні шляхом “найвної” індукції у загальновідомих фактах повсякденного життя загальних та суттєвих ознак об'єкта, поняття якого підлягало визначенню. При цьому, віднайдені таким мисленням методом ознаки поняття повинні були без протиріч охоплювати усі відомі факти вияву досліджуваного об'єкта. Таке поняття, на думку Сократа, виражало незмінну сутність речі, на відміну від її чуттєвого сприйняття, яке давало оманливе знання про мінливе буття речей у світі.

У свою чергу, його учень – Платон, на підставі вчень Геракліта і Парменіда відмежував світ речей (у якому все змінюється, перебуваючи у процесі становлення, і коливається між буттям та не буттям) від світу ідей (понять), який постає в його уявленнях незмінним буттям чистих сутностей, що пізнаються завдяки вірному мисленню у формі понять (діалектиці). Сама ж діалектика у вченні Платона збагатилася перевіркою істинності індуктивно сформованих понять через виведення усіх можливих часткових наслідків із знайденого поняття, та співставлення їх з уже визнаними поняттями і фактами,